

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F. P.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. PaedDr. I. P., PhD., MBA, advokátom v B., proti žalovanej **A., D.**, **o zaplatenie 1 170,40 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 59/2006, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 3. apríla 2012 sp. zn. 14 Co 136/2011 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 3. novembra 2010 č.k. 12 C 59/2006-277 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 117,84 Eur a úrok z omeškania 40,50 Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok 16,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo zistenia, že žalobca 26. februára 2003 pri dopravnej nehode autobusu MHD linky č. X utrpel úraz. Posudkom o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia z 11. novembra 2004 bolo bolestné žalobcu ohodnotené na 62,5 bodov s návrhom na zvýšenie o 1/2 z dôvodu dlhodobého spôsobu liečby, spolu 93,75 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia na 100 bodov. Žalovaná 16. novembra 2004 žalobcovi oznámila plnenie – vyporiadanie nárokov na náhradu škody za bolestné vo výške 93,75 bodov x 60 Sk, t.j. 5 625 Sk a za sťaženie spoločenského uplatnenia 100 bodov x 60 Sk, t.j. 6 000 Sk, spolu 11 625 Sk. Súd prvého stupňa právne rozhodnutie zdôvodnil citáciou § 427 ods. 1, § 449 ods. 1, § 517 Občianskeho zákonníka a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla o zmene a o doplnení

niektorých zákonov, s tým, že žalobca ako poškodený svoj nárok preukazoval dokladmi o nákupe liekov, zdravotných pomôcok o vyšetreniach a rehabilitácii. Pri svojom rozhodovaní súd prvého stupňa vychádzal zo znaleckého posudku č. 1/2010 z 30. apríla 2010 znalca E. D., a mal za preukázané, že nie všetky lieky, zdravotné pomôcky, vyšetrenia a hospitalizácie, zakúpené a absolvované žalobcom súvisia s liečbou následkov úrazu z 26. februára 2003. V dôvodoch svojho rozhodnutia menovite uviedol, ktoré lieky a zdravotné pomôcky slúžili na liečbu následkov úrazu, s nákupnou cenou 117,84 Eur celkom, a preto súd v tejto časti žalobe vyhovel. Ostatné uplatnené náklady na lieky, podporné prípravky, liečebné procedúry, vyšetrenia a hospitalizácie po 2. septembri 2005 (odkedy tieto žalovaná prestala žalobcovi preplácať) súd prvého stupňa žalobcovi nepriznal, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že tieto nesúviseli s liečbou následkov úrazu z 26. februára 2003. Keďže žalovaná sa s plnením dlhu dostala do omeškania, súd ju zaviazal na úhradu úroku z omeškania. Z dôvodu, že žalobca si úrok z omeškania uplatnil konkrétnou sumou, súd ju za účelom posúdenia jej správnosti prepočítal s tým, že žalobca má nárok na 8 % ročný úrok, a preto mu priznal úrok z omeškania do dňa rozhodnutia vo výške 40,50 Eur a vo zvyšku jeho žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. podľa zásady úspešnosti v konaní a žalovanej, ktorej absolútny úspech v konaní predstavuje 80 %, náhradu trov konania nepriznal, pretože si trovy konania neuplatnila.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom z 3. apríla 2012 sp. zn. 14 Co 136/2011 rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 3. novembra 2010 č.k. 12 C 59/2006-277 v napadnutej časti potvrdil a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Takto rozhodol, keď po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že nie je dôvod ani na zmenu, ani na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, keď odvolanie žalobcu nepovažoval za dôvodné. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci (§ 120 O.s.p.), vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil (§ 157 O.s.p.). S odôvodnením napadnutého rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil. Na podporu správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa poukázal na závery znalca D. uvedené v znaleckom posudku ako v jeho výpovedi v rámci odvolacieho konania, keď ani odvolací súd nezistil žiadny dôvod spochybňujúci odborné závery tohto znalca. Odvolací súd nepovažoval, vzhľadom na správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, ďalšie odvolacie námietky žalobcu (spochybňovanie správnosti lekárskech

záznamov ošetrojúcej lekárky, či nedostatočné doliečenie po pozastavení preplácania nákladov na liečbu žalovanou) za dôvodné. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v nadväznosti na § 142 ods. 1 O.s.p. Keďže žalovaná, úspešná v odvolacom konaní náhradu trov nežiadala, súd jej náhradu týchto trov nepriznal.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal rozsudky súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 238 ods. 3 O.s.p., z § 237 písm.f/ O.s.p. a ako dovolací dôvod uvádzal, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) a tiež, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.). Namietal neúplné zistenie skutkového stavu odvolacím súdom, nevykonanie dokazovania v potrebnom a v navrhovanom rozsahu, nesprávne hodnotenie dôkazov, najmä znaleckého posudku D., ktorý sa zakladá na neúplnom zahrnutí všetkých potrebných dokumentácií do predmetného znaleckého posudku a tento tiež trpí ďalšími závažnými vadami. Vyčítal odvolaciemu súdu, že neprihliadol na to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam tým, že nedostatočne zistil skutkový stav v dôsledku čoho potom jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť pred ním konať, keď s poukazom na § 157 ods. 2 O.s.p. namietal nepresvedčivosť rozsudku odvolacieho súdu.

Žalovaná nepovažovala dovolanie žalobcu za dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je

dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Rovnako sa nejedná o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

Žalobca namietal, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. analogického práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, ak by tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť právo na všeobecnom súde (napr. II. ÚS 8/01), ale aj tým, ak by tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (napr. I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. III. ÚS 264/05).

Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, zmätočný, pretože odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými jeho námietkami (v súvislosti so zisteným skutkovým stavom), dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 : „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.“

Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého : „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke, ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Pokiaľ (v danej veci) odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, pričom sa zároveň stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku bolo potrebné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku podrobne a zrozumiteľne uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil a ako vec právne posúdil. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa doplnil dôvody jeho rozsudku najmä z hľadiska žalobcom namietaného vyhodnotenia znaleckého dokazovania súdom prvého stupňa, keď uzavrel, že správnosť záverov znaleckého posudku, vypracovaného súdnym znalcom D. neboli spochybnené.

Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky a námietky týkajúce sa jednak procesného postupu súdu a jednak skutkového a právneho posúdenia veci.

K námietkam dovolateľa spochybňujúcich úplnosť zistenia skutkového stavu, nesprávnosť skutkových zistení, či nesprávneho vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania, dovolací súd pripomína, že dovolanie nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm.a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) väd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže odvolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého a druhého stupňa nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

K výhrade dovolateľa ohľadne nesprávneho vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ by súd aj nesprávne vyhodnotil niektorý z vykonaných dôkazov môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj R 42/1993).

Z hľadiska dovolateľom tvrdenej bližšie nezdôvodnenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne

prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Na ostatný dovolací dôvod žalobcu, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), dovolací súd taktiež nemohol prihliadnuť, pretože uvedené skutočnosti by mohli byť len odôvodnením dovolania v prípade, ak by dovolanie bolo prípustné.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal. Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo jej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. decembra 2013

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová